

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Moet de Nederlandse Taalunie het Afrikaans ondersteunen?

De Vlaamse cultuurminister Anciaux heeft in zijn functie van voorzitter van het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie voorgesteld om steun te bieden aan het Afrikaans, de taal die zijn wortels heeft in het Nederlands en die gesproken wordt in Zuid-Afrika en Namibië. In Zuid-Afrika was het ten tijde van het apartheidsregime een van de belangrijkste talen, maar nu is het 'slechts' een van de elf officiële talen. Mede doordat het Afrikaans nogal eens wordt geassocieerd met apartheid, wordt er in officiële situaties steeds vaker voor het Engels gekozen.

In Namibië is het Afrikaans weliswaar de grootste taal, maar evenmin de officiële taal (dat is het Engels). In 2005 is Suriname toegetreden tot de van oorsprong Vlaams-Nederlandse Taalunie. Moet Zuid-Afrika volgen?

VOORSTANDER

Het Afrikaans is een belangrijke taal, die door bijna tien miljoen inwoners van Zuid-Afrika en Namibië gesproken en verstaan wordt. Het is wel een zelfstandige taal, maar je hoeft slechts één zinnetje te horen om te beseffen hoe verwant het is met het Nederlands. Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat Afrikaans voor Nederlanders veel begrijpelijker is dan andere verwante talen, bijvoorbeeld Fries. Deze tamelijk goede wederzijdse verstaanbaarheid is een goede basis voor meer contact.

De Afrikaanssprekenden zullen ondersteuning via de Nederlandse Taalunie zeker op prijs stellen, want sinds de val van het apartheidsregime is de

aantrekkingskracht van het Afrikaans als contacttaal (of tweede taal) snel afgenomen.

Van ten minste 6,5 miljoen mensen is het Afrikaans de moedertaal. Voor hen kan de Taalunie wat betekenen, denk aan uitwisseling van materialen voor onderwijs, opleidingen en radio- en televisieprogramma's.

Maar ook wij hebben erbij te winnen. Niet dat de Zuid-Afrikanen ooit Nederlands zullen gaan spreken. Wel dat kennis van een sterk verwante taal en voortdurend contact met zijn sprekers onze houding ten opzichte van onze eigen taal wat minder parochiaal zullen maken. Ja, ook mensen die net even anders spreken en schrijven, zijn de moeite waard.

TEGENSTANDER

Na de blijde toetreding van Suriname lijkt het ministeriële voorstel op het eerste gezicht een logische volgende stap, maar dat is schijn. Het Nederlands is de officiële standaardtaal van Suriname, maar in Zuid-Afrika en Namibië al meer dan tachtig jaar niet meer: het Afrikaans is tenslotte echt iets anders dan het Nederlands. Al drie generaties heeft onze taal daar dezelfde status als Noors of Tsjetsjeens.

Bovendien: wat moeten de inwoners met onze steun? Waarmee kunnen we ze concreet helpen? Voordat we de ondersteuningsvoorstellen echt kunnen beoordelen, is het nodig te weten waaruit die steun precies bestaat.

Het Afrikaans zal als overheidstaal naar verwachting almaar meer aan belang inboeten ten gunste van het Engels. In kringen van de slachtoffers van

de apartheidspolitiek wordt het Afrikaans een 'racist language' genoemd. En hoewel het onzin is om een taal racistisch te noemen, kunnen we er beter rekening mee houden dat die slachtoffers wel de politieke meerderheid vormen. Steun aan het Afrikaans is daarom trekken aan een dood paard.

Wat de ondersteuning van het Afrikaans als omgangstaal betreft, is het onduidelijk of de Afrikaanssprekenden daar behoefte aan hebben. De Afrikaners hebben niet voor niets al lang geleden afscheid van het Nederlands genomen: dat afscheid was de uitdrukking van een diep gevoelde mentaliteitskloof, waarbij het toenemende gebrek aan wederzijdse verstaanbaarheid voor lief werd genomen. Blijkbaar is de aantrekkingskracht van de Nederlandstalige cultuur minder groot dan de minister denkt.

Wat vindt u ervan? Moet de Nederlandse Taalunie het Afrikaans ondersteunen?

Geef voor 20 oktober 2008 uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Afrikaans ondersteunen' of 'Afrikaans niet ondersteunen' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Uitslag vorige stemming

Is het een goed idee om een quotum in te stellen voor liedjes in de Nederlandse taal? Nee, vindt u. Een meerderheid van 55 inzenders (70,5%) is tegen de invoering van zo'n quotum. De redenen variëren van weezin tegen dwangmaatregelen tot twijfel of het quotum wel een bijdrage kan leveren aan de Nederlandse taal en cultuur. De weinige voorstanders (23 = 29,5%) komen met creatieve ideeën om het liedjesaanbod gevarieerder te maken. Eén daarvan stelt voor: "een maximum van 60% Engels, een minimum van 20% Nederlands en een minimum van 20% in andere talen dan het Nederlands of het Engels".

Antwoorden Taaltest (zie bladzijde 277)

A. Spelling

1. a. catechisatie
2. a. feniks
3. c. guerrillaoorlog
4. c. pH-waarde
5. a. stupéfait

B. Woordenschat

1. a. biljartterm
2. c. pelgrimstocht naar Mekka

3. c. onderhandelen

4. b. moedig

C. Zoek de fouten

1. *tbs'ers, achttē, tijdelijkverlofverzoek, ten langen leste*
2. *baendigdheden*

D. Extra

A.G.M. Meertens O.F.M., Bertha Kinnekens O.S.U. en Theo de Smet O.C. zijn alle drie lid van een kloosterorde. O.F.M. staat voor *Ordinis Fratrum Minorum* ('van de orde der minderbroeders'), O.S.U. voor *Ordinis Sanctae Ursulae* ('van de orde van de heilige Ursula') en O.C. voor *Ordinis Carmelitarum* ('van de karmelietenorde').